

DATUM
2015-05-28
ERT DATUM
2015-03-04

DIARIENR
2015/55-4
ER BETECKNING
Ju2015/1142/DOM

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Brottmålsprocessen – en konsekvensanalys (Ds 2015:4)

Statskontoret ser positivt på att ytterligare underlag tagits fram angående konsekvenserna av vissa av förslagen som lämnades i betänkandet Brottmålsprocessen (SOU 2013:17). Detta var något vi efterfrågade i vårt remissvar angående betänkandet. Statskontoret väljer att i detta remissvar lämna synpunkter på sammanställningen av de ekonomiska konsekvenserna, behovet av uppföljning och frånvaron av riskanalys.

Sammanställningen av de ekonomiska konsekvenserna

De ekonomiska konsekvenserna sammanställs i tabell 11.1 i promemorian. Statskontoret har kontrollräknat summorna och funnit att de för åklagarväsendet, rättsliga biträden och den totala sammanställningen är felaktigt uträknade. Siffrorna har summerats rakt ned, utan hänsyn till positiva och negativa värdenas olika betydelse. De korrekta resultaten omkullkastar inte slutsatsen att förslagen förutspås innebära kostnadsminskningar. Däremot visar de nya siffrorna på att osäkerheten kring reformernas utfall är större än redovisat.

De korrekt beräknade summorna är:

- Åklagarväsendet: en kostnadsökning om 11–14 mnkr istället för 14–17 mnkr.
- Rättsliga biträden: en kostnadsminskning om 40–50 mnkr istället för 44–46 mnkr.
- Totalt: en sammantagen kostnadsminskning om 80–97 mnkr istället för 84–93 mnkr.

Behov av ytterligare uppföljning

Statskontorets bedömning är att regeringen noga bör följa de ekonomiska konsekvenserna av de förändringar som föreslås. Resultaten av konsekvensanalyserna bör, vilket konstateras i promemorian, tolkas med försiktighet då de bygger på osäkra antaganden. En viss osäkerhet kring det ekonomiska utfallet är ofrånkomligt. Det sammanlagda ekonomiska resultatet bör dock

behandlas med särskilt stor försiktighet då det är en produkt av flera osäkra faktorer. Ovisshet om utfallet i kombination med att förslagen kan komma att leda till beslut om minskade eller ökade anslag till myndigheter gör det angeläget att följa upp resultatet och vid behov göra korrigeringar.

Frånvaro av riskanalys

Statskontoret saknar en samlad riskanalys. I promemorian konstateras att det kommer krävas ett mycket aktivt genomförandearbete för att förslagen ska ge positiv effekt. Eftersom vissa förslag både är beroende av att ett ändamålsenligt verksamhetsstöd kommer på plats och bygger på att andra av förslagen redan genomförts, är de tänkbara riskerna många. Det finns risk för att den samlade implementeringen av förslagen inte blir lika framgångsrik som avsett. Statskontorets bedömning är att konsekvensanalysen bör kompletteras med en analys av olika tänkbara scenarion för genomförandet av reformerna som en helhet. Nedan ges ett par exempel som belyser vår bedömning.

Det konstateras i promemorian att det råder brist på brottnålsadvokater och att det kan innebära problem för den tilltalades möjlighet till kostnadsfri rådgivning inom viss tid. Utredaren anser dock att det inte vore rimligt att rådande förutsättningar får hindra de övriga förbättringar i rättskedjan som föreslås. Om resonemanget är giltigt är svårt att ta ställning till, eftersom varken problemets omfattning eller eventuella konsekvenser för övriga rättskedjan analyseras. Ytterligare ett exempel är de åtgärder som redovisas i 9.3.2 och som bedöms vara nödvändiga för att straffprocessutredningens förslag ska få full effekt. Vad konsekvensen blir om vissa systemstöd inte genomförs som planerat redovisas inte, vare sig för enskilda åtgärder eller för förslagen som helhet.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Marie Uhrwing och praktikant Herman Rask, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Herman Rask